

Polacy o inflacji

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w kwietniu w porównaniu z analogicznym miesiącem roku ubiegłego wzrosły o 14,7%¹ (w marcu wzrost wyniósł 16,1%). W skali roku stosunkowo najbardziej zwiększyły się ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 19,7%) oraz użytkowania mieszkania lub domu i nośniki energii (o 18,2%).

Wobec wysokiego poziomu inflacji – począwszy od października 2021 roku – co kwartał badamy jej postrzeganie. W kwietniowym sondażu² zapytaliśmy o oczekiwania inflacyjne, percepcję wzrostu dochodów własnych gospodarstw domowych i przewidywania w tym zakresie na najbliższy rok. Interesowało nas również, wzrost cen których produktów jest najbardziej odczuwalny oraz jak Polacy radzą sobie z drożyzną.

POSTRZEGANIE DOCHODÓW

Czterech na dziesięciu badanych deklaruje, że dochody ich gospodarstw domowych wzrosły w ciągu ostatniego roku (w tym 35% uważa, że wzrosły trochę), znaczna część twierdzi, że nie zmieniły się (35%), a więcej niż co czwarty uważa, że zmalały (24%).

W stosunku do pomiaru z kwietnia ubiegłego roku wyraźnie zmniejszył się odsetek uważających, że dochody ich gospodarstw domowych nie zmieniły się (z 47% do 35%), a zwiększył przekonanych o ich spadku (z 13% do 24%). Można przypuszczać, że część respondentów mówiła nie o nominalnym spadku dochodów, lecz o własnym subiektywnym odczuciu związanym ze zmniejszeniem ich siły nabywczej. Niemniej jednak wyraźnie częściej spadek dochodów deklarowali rolnicy (43%), co można

¹ Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w kwietniu 2023 r., GUS, maj 2023 r.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (396) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

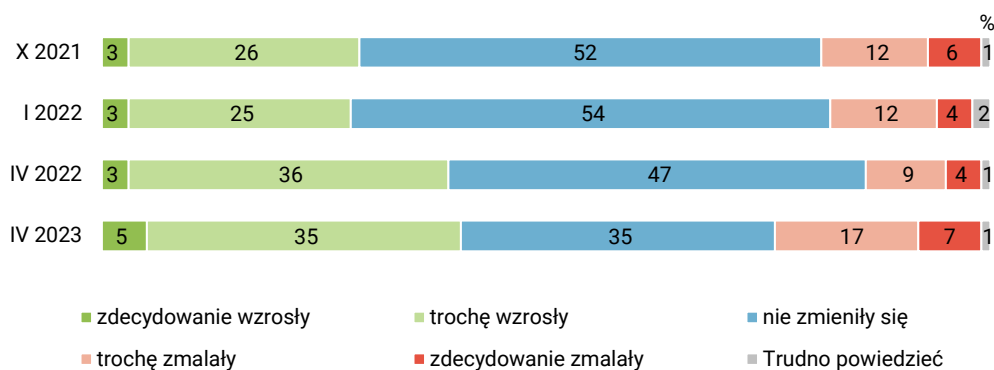
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 11 do 20 kwietnia 2023 roku na próbie liczącej 1081 osób (w tym: 56,9% metodą CAPI, 24,0% – CATI i 19,1% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

wiązać z kryzysem zbożowym. Ponadto w grupach społeczno-zawodowych częściej niż inni mówili o nim uczniowie i studenci (43%), a biorąc pod uwagę pozostałe charakterystyki społeczno-demograficzne – ankietowani w wieku 45–54 lata (33%), niezadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (53%), a także o dochodach nieprzekraczających 1499 zł na członka rodziny (35%). Z kolei wzrost dochodów w większym stopniu niż inni deklarowali najstarsi badani, w wieku 65 lat i więcej (53%), mieszkańcy największych miast (50%), pytani z gospodarstw domowych o najwyższych dochodach *per capita* (55%), a także zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (48%). W grupach społeczno-zawodowych ponadprzeciętnie często byli to przedstawiciele średniego personelu, technicy (58%) oraz emeryci (57%).

CBOS

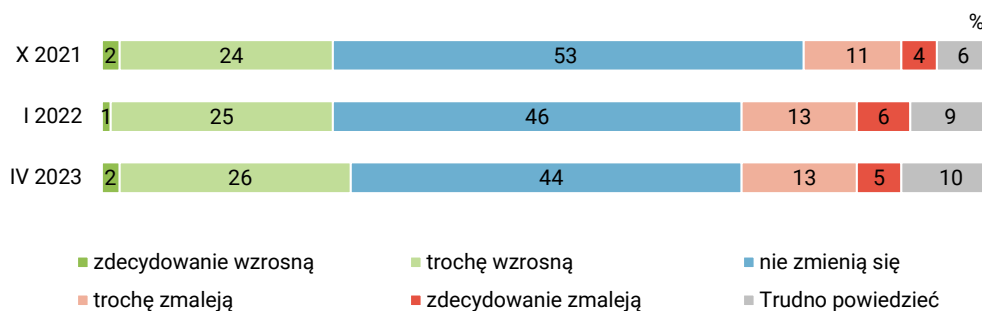
RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatnich 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:

Największa część badanych uważa, że w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy dochody ich gospodarstw domowych nie zmienią się (44%), a liczących na poprawę jest więcej niż obawiających się pogorszenia (28% wobec 18%). Co dziesiąty nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

CBOS

RYS. 2. Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższych 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:

Przewidywania w tym obszarze w dużym stopniu zależą od obecnych doświadczeń. Ankietowani mieszkający w gospodarstwach domowych, których dochody w ciągu ostatniego roku wzrosły, najczęściej są zdania, że dalej będą one wzrastać. Z kolei osoby z gospodarstw, których dochody nie zmieniły się, w większości uważają, że w tym obszarze zostanie utrzymane *status quo*. Z kolei ci, których dochody spadły, najczęściej przewidują ich dalszy spadek.

TABELA 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatnich 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:	Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższych 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:			
	wzrosną	nie zmienią się	zmaleją	Trudno powiedzieć
	w procentach			
wzrosły	47	37	7	8
nie zmieniły się	19	62	11	8
zmały	11	32	45	11

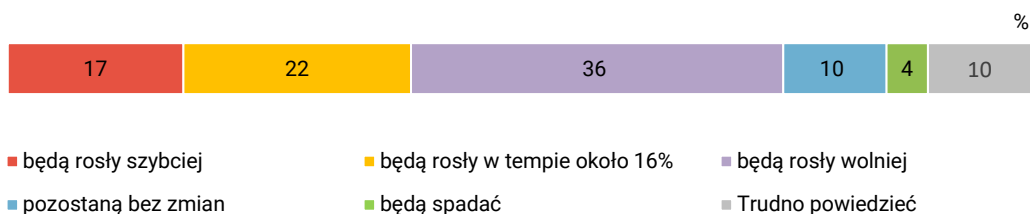
OCZEKIWANIA INFLACYJNE

W kwietniowym sondażu zapytaliśmy respondentów o ich oczekiwania inflacyjne. Interesowały nas przewidywania dotyczące tempa wzrostu cen w ciągu najbliższych kilku miesięcy. Gdy realizowaliśmy badanie, znany był odczyt inflacji z marca, stanowiący w naszym badaniu punkt odniesienia do dalszych przewidywań.

Zdaniem znacznej części badanych w kolejnych miesiącach ceny będą rosły w tempie podobnym jak w marcu, czyli około 16% r/r (22%). Wśród ankietowanych jest jednak silne przekonanie, że najwyższy poziom inflacji jest już za nami (50%). Największa część z nich jest zdania, że ceny będą rosły wolniej niż w marcu (36%), a tylko niewielka grupa wyraża optymistyczne przekonanie, że pozostaną one bez zmian (10%) bądź że będą spadać (4%). Natomiast 17% pytanym obawia się, że w najbliższych miesiącach ceny będą rosły szybciej, w tempie przekraczającym 16% r/r.

CBOS

RYS. 3. Według wstępnych szacunków w marcu ceny towarów i usług w skali roku wzrosły o około 16%. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższych miesięcy ceny:

W potencjalnych elektoratach partyjnych częściej niż inni optymizm w tym zakresie deklarują wyborcy Prawa i Sprawiedliwości – rzadziej przewidują oni szybsze tempo wzrostu cen, częściej zaś utrzymanie bieżących cen (18%), a nawet ich spadek (11%).

TABELA 2

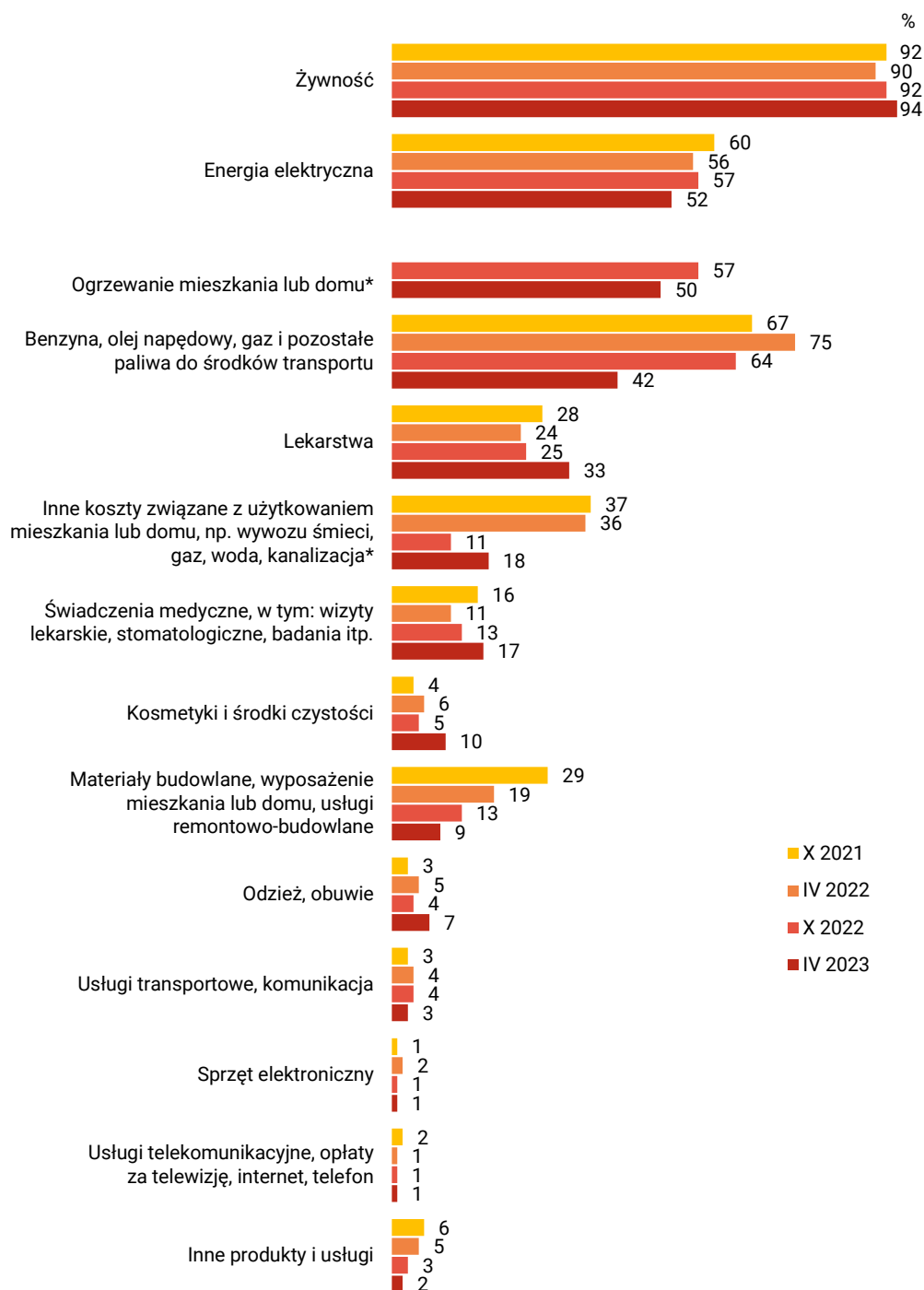
Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Według wstępnych szacunków w marcu ceny towarów i usług w skali roku wzrosły o około 16%. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższych miesięcy ceny:					
	będą rosły szybciej	będą rosły w tempie około 16%	będą rosły wolniej	pozostaną bez zmian	będą spadać	Trudno powiedzieć
	w procentach					
Prawo i Sprawiedliwość	7	10	40	18	11	14
Polska 2050 Szymona Hołowni*	15	23	46	13	0	3
Konfederacja Wolność i Niepodległość	20	32	38	6	1	3
Lewica*	21	29	32	6	0	12
Koalicja Obywatelska	25	28	34	8	1	3

* Uwaga, niewielka liczebność elektoratu w badanej próbie

ODCZUWANIE INFLACJI

Po półrocznej przerwie zapytaliśmy naszych respondentów, wzrost cen których produktów jest dla nich najbardziej dotkliwy. Niezmiennie zdecydowanie najsilniej, niezależnie od przynależności do grupy społeczno-demograficznej, Polacy odczuwają wzrost cen żywności (94%). W dalszej kolejności doskwierają im podwyżki cen energii elektrycznej (52%) oraz ogrzewania mieszkania lub domu (50%). Trochę rzadziej w tym kontekście wymieniane były paliwa do prywatnych środków transportu (42%), choć pół roku temu wzrost cen paliw dokuczał Polakom bardziej niż podwyżki cen energii elektrycznej i ogrzewania mieszkania lub domu. Dla co trzeciego najbardziej dotkliwy jest wzrost cen leków (33%), stosunkowo najczęściej dla najstarszych respondentów, którzy leki (55%) w tym kontekście wymieniali porównywalnie często co energię elektryczną (56%). Niemala część badanych za najbardziej dotkliwy uznała wzrost kosztów związanych z użytkowaniem mieszkania lub domu (innych niż energia elektryczna i ogrzewanie) – 18% oraz świadczeń medycznych (17%). Inne produkty i usługi w tym kontekście wymieniane były rzadziej.

RYS. 4. Wzrost cen których produktów i usług jest najbardziej odczuwalny w Pana(i) gospodarstwie domowym?

* Uwaga: z kategorii „Inne koszty związane z użytkowaniem mieszkania lub domu, np. wywozu śmieci, wody, kanalizacji” wyodrębnione zostało „Ogrzewanie mieszkania lub domu”

Wyniki nie sumują się do 100%, gdyż respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Podstawa procentowania w poprzednich pomiarach była nieco inna (wyłączone były bardzo nieliczne osoby, które nie odczuły wzrostu cen). Ze względu na powszechność odczuwania wzrostu cen wyniki poszczególnych pomiarów można ze sobą zestawiać i porównywać

STRATEGIE WALKI Z INFLACJĄ

W reakcji na rosnące ceny Polacy podejmują różnorodne działania. Najczęściej ograniczają codzienne zakupy oraz szukają tańszych zamienników (82%). Ponad połowa zmniejsza zużycie wody, prądu, gazu (68%), rezygnuje z większych wydatków, odkłada je na potem (67%) oraz ogranicza wydatki na rozrywkę, wypoczynek i kulturę (60%), a blisko połowa wykorzystuje oszczędności na bieżące wydatki (48%). Znaczna część badanych ogranicza jeżdżenie samochodem (32%, 43% posiadających samochód) lub też z obawy przed dalszym wzrostem cen kupuje na zapas, przyspiesza planowane zakupy (24%).

Inflacja nie pozostaje bez wpływu na oczekiwania płacowe (16% ogółu badanych wystąpiło lub dostało podwyżkę, 28% pracujących zarobkowo) oraz zachęca do poszukiwania lepiej płatnej pracy czy też większego zaangażowania w pracę (10% ogółu, 17% pracujących).

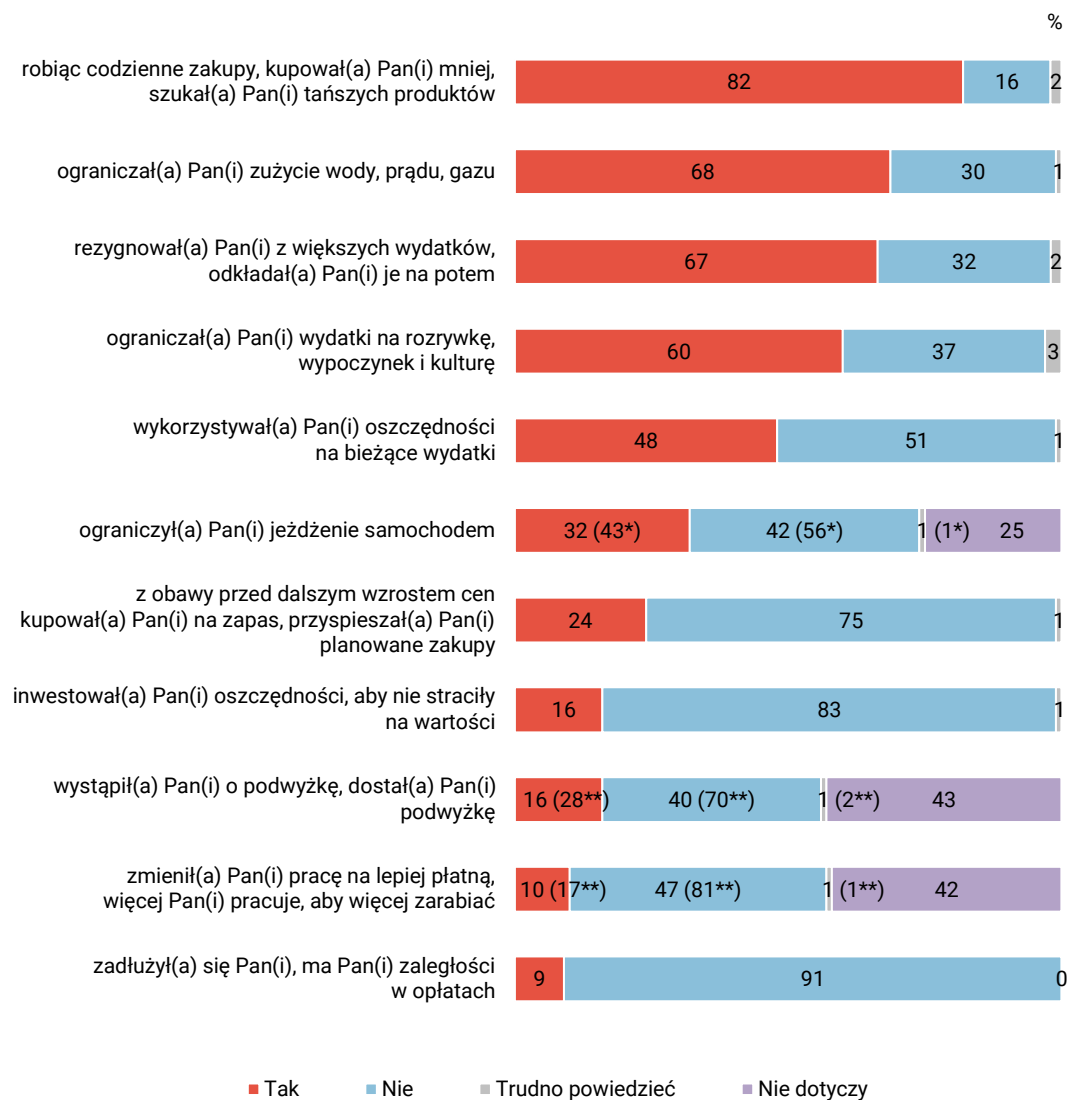
W obliczu rosnących cen osoby posiadające oszczędności inwestują je, aby nie straciły na wartości, a ci, którym brakuje na bieżące wydatki, zadłużają się (9%).

Po wzrostach dotyczących wszystkich strategii walki z inflacją, jakie odnotowaliśmy pół roku temu, obecnie zwiększył się odsetek pytanych, którzy w związku z rosnącymi cenami wystąpili o podwyżkę lub ją dostali (z 12% do 16% wśród ogółu badanych i odpowiednio z 21% do 28% wśród pracujących zarobkowo) oraz – nieznacznie – wykorzystujących oszczędności na bieżące wydatki (o 3 punkty, do 48%). Mniej niż pół roku temu deklaruje natomiast ograniczenie jeżdżenia samochodem (z 38% do 32%, z 50% do 43% wśród posiadających samochód). W niewielkim stopniu ubyło ograniczających zużycie wody, prądu, gazu (z 72% do 68%).

Strategie walki z inflacją zależne są od statusu materialnego badanych. Osoby znajdujące się w lepszej sytuacji, zadowolone ze swojego położenia materialnego, rzadziej z powodu rosnących cen ograniczają codzienne zakupy, rezygnują z większych wydatków, odkładając je na potem, zmniejszają zużycie wody, prądu, gazu, a także rzadziej ograniczają jeżdżenie samochodem, wydatki na rozrywkę, wypoczynek, kulturę oraz w mniejszym stopniu wykorzystują oszczędności na bieżące wydatki, zadłużają się.

Natomiast respondenci lepiej sytuowani – zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych oraz ci o najwyższych dochodach *per capita* częściej inwestują swoje oszczędności, aby nie straciły one na wartości.

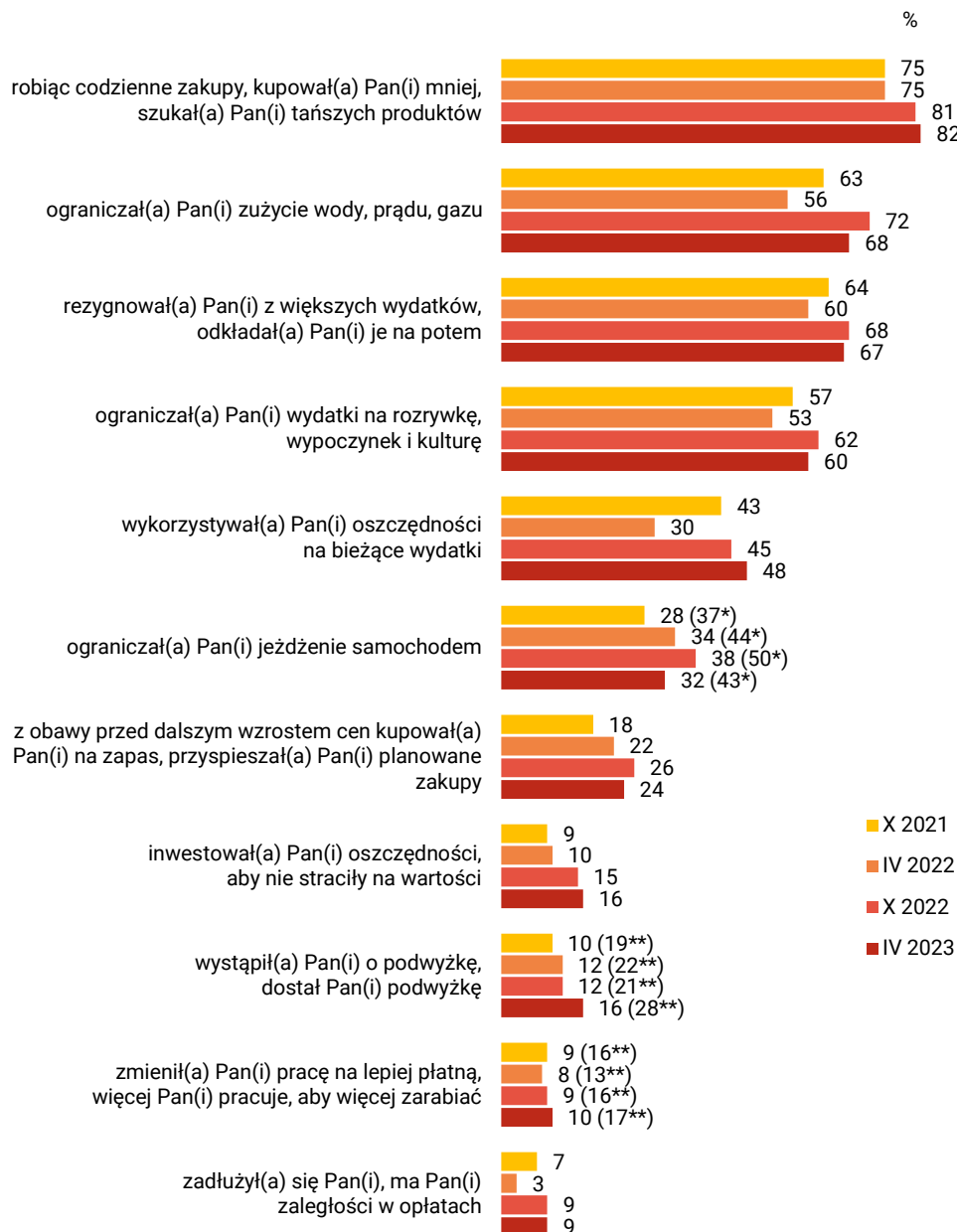
RYS. 5. Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy:

* Wyniki procentowane do mających samochód w gospodarstwie domowym

** Wyniki procentowane do pracujących zarobkowo

RYS. 6. Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy:

Do kwietnia 2022 r. podstawa procentowania była nieco inna (wyłączone były bardzo nieliczne osoby, które nie zauważyły wzrostu cen). Ze względu na powszechność odczuwania wzrostu cen wyniki poszczególnych pomiarów można ze sobą zestawiać i porównywać

* Wyniki procentowane do mających samochód w gospodarstwie domowym

** Wyniki procentowane do pracujących zarobkowo

Znaczna część badanych uważa, że najwyższy poziom inflacji jest już za nami. Opinie na ten temat zależne są od preferencji partyjnych, a najsilniej przekonanie to wyrażają zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości. Niemala grupa ankietowanych jest jednak zdania, że wysokie tempo wzrostu cen utrzyma się bądź że będą one rosły jeszcze szybciej.

Najbardziej dotkliwie, niemal powszechnie, odczuwalny jest wzrost cen żywności, a w dalszej kolejności – cen energii elektrycznej oraz ogrzewania mieszkania lub domu. Wyraźniej rzadziej niż poprzednio Polacy w tym kontekście mówią o paliwach do środków transportu, co koresponduje z aktualnymi wskaźnikami cen towarów i usług konsumpcyjnych, zgodnie z którymi w kwietniu ceny paliw w stosunku do ubiegłego miesiąca, jak i minimalnie w stosunku do analogicznego miesiąca ubiegłego roku, spadły. Z kolei pół roku temu, gdy pytaliśmy o tę kwestię, ceny paliw dynamicznie wzrastały³. Jednocześnie respondenci zapytani o strategie radzenia sobie z inflacją rzadziej niż ostatnio mówią o ograniczaniu jeżdżenia samochodem. Podobnie jak w poprzednich pomiarach w reakcji na rosnące ceny Polacy najczęściej – robiąc codzienne zakupy – kupują mniej, szukają tańszych produktów, odkładają na potem większe wydatki oraz ograniczają zużycie wody, prądu i gazu.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka

³ Jak wynika z danych GUS, wówczas ceny paliw do prywatnych środków transportu w skali roku wzrosły o 19,5%, a w skali miesiąca rosły w tempie 4,1%.

TABELA 9

		Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy ograniczył(a) Pan(i) jeżdżenie samochodem?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	56	1	813
Płeć	Mężczyźni	42	57	1	422
	Kobiety	43	56	1	391
Wiek	18–24 lata	35	65		68
	25–34	44	54	2	144
	35–44	43	56	1	186
	45–54	36	63	1	148
	55–64	44	55	1	124
	65 lat i więcej	50	48	2	142
Miejsce zamieszkania	Wieś	44	56	1	346
	Miasto do 19 999	42	58		104
	20 000 – 99 999	45	54	1	204
	100 000 – 499 999	37	61	2	97
	500 000 i więcej mieszk.	38	56	6	61
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	59	41		74
	Zasadnicze zawodowe	38	61	1	179
	Średnie	42	57	1	306
	Wyższe	41	56	3	254
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	63	3	121
	Średni personel, technicy	35	65		49
	Pracownicy adm.-biurowi	43	57		67
	Pracownicy usług	47	53		68
	Robotnicy wykwalifikowani	38	61	1	92
	Robotnicy niewykwalifik.	35	65		37
	Rolnicy	58	42		37
	Pracujący na własny rach.	39	58	3	57
	Bezrobotni	58	42		12
	Emeryci	49	50	1	156
	Renciści	60	36	3	25
	Uczniowie i studenci	30	70		33
	Zajmujący się domem i inni	45	53	2	58
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	37	62	2	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	42	58		113
	sekt. pryw. poza rolnict.	38	61	2	230
	prywatnym gosp. rolnym	57	43		51
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	47	52	1	98
	Od 1500 zł do 1999 zł	41	58	1	115
	Od 2000 zł do 2999 zł	46	54	1	146
	Od 3000 zł do 3999 zł	38	61	1	122
	4000 zł i więcej	30	69	1	123
	Trudno powiedzieć	54	45	1	77
	Odmowa odpowiedzi	46	52	2	132
Ocena własnych war. mater.	Złe	73	27		40
	Średnie	57	42	1	293
	Dobre	31	67	2	479
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	50		36
	Raz w tygodniu	46	53	1	285
	1–2 razy w miesiącu	45	55		128
	Kilka razy w roku	38	62	1	196
	W ogóle nie uczestniczy	39	58	3	143
Poglądy polityczne	Lewica	41	57	2	181
	Centrum	43	56	1	218
	Prawica	42	57	0	263
	Trudno powiedzieć	42	55	3	106

TABELA 10

		Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy ograniczał(a) Pan(i) wydatki na rozrywkę, wypoczynek i kulturę?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		60	37	3	1076
Płeć	Mężczyźni	55	42	3	506
	Kobiety	64	32	4	570
Wiek	18–24 lata	60	37	3	103
	25–34	65	35		169
	35–44	67	31	2	209
	45–54	68	28	4	170
	55–64	56	40	4	168
	65 lat i więcej	49	45	6	257
Miejsce zamieszkania	Wieś	62	34	4	442
	Miasto do 19 999	56	40	4	151
	20 000 – 99 999	60	37	3	264
	100 000 – 499 999	61	37	2	136
	500 000 i więcej mieszk.	53	46	1	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	54	40	5	165
	Zasadnicze zawodowe	58	38	4	248
	Średnie	62	35	3	383
	Wyższe	62	36	2	280
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	38	2	129
	Średni personel, technicy	71	29		50
	Pracownicy adm.-biurowi	63	32	5	72
	Pracownicy usług	70	29	1	86
	Robotnicy wykwalifikowani	53	45	3	111
	Robotnicy niewykwalifik.	72	24	4	49
	Rolnicy	64	32	4	47
	Pracujący na własny rach.	60	40		60
	Bezrobotni	71	29		17
	Emeryci	52	43	5	281
	Renciści	58	36	6	40
	Uczniowie i studenci	62	32	6	53
	Zajmujący się domem i inni	69	29	2	80
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	37	4	155
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	37	1	130
	sekt. pryw. poza rolnict.	64	34	2	265
	prywatnym gosp. rolnym	68	29	3	58
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	72	26	2	141
	Od 1500 zł do 1999 zł	65	30	5	169
	Od 2000 zł do 2999 zł	57	41	2	204
	Od 3000 zł do 3999 zł	54	42	4	143
	4000 zł i więcej	51	49	0	139
	Trudno powiedzieć	71	24	5	101
	Odmowa odpowiedzi	56	40	5	179
Ocena własnych war. mater.	Złe	77	17	6	57
	Średnie	69	27	3	429
	Dobre	52	45	3	589
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	45		54
	Raz w tygodniu	56	38	6	371
	1–2 razy w miesiącu	68	30	2	160
	Kilka razy w roku	61	37	2	255
	W ogóle nie uczestniczy	62	37	2	207
Poglądy polityczne	Lewica	62	36	2	218
	Centrum	63	35	2	275
	Prawica	54	43	3	362
	Trudno powiedzieć	61	34	5	166

TABELA 11

		Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy zmienił(a) Pan(i) pracę na lepiej płatną, więcej Pan(i) pracuje, aby więcej zarabiać?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		17	81	1	627
Płeć	Mężczyźni	19	80	1	355
	Kobiety	15	84	2	272
Wiek	18–24 lata	24	76		57
	25–34	23	75	2	137
	35–44	18	81	1	174
	45–54	14	84	2	146
	55–64	8	92		85
	65 lat i więcej	17	81	2	27
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	83	2	238
	Miasto do 19 999	12	86	1	88
	20 000 – 99 999	21	78	1	162
	100 000 – 499 999	16	84	0	92
	500 000 i więcej mieszk.	25	73	2	46
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	23	77		43
	Zasadnicze zawodowe	11	88	1	131
	Średnie	18	79	2	224
	Wyższe	19	81	0	229
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	78	1	129
	Średni personel, technicy	23	77		50
	Pracownicy adm.-biurowi	10	89	1	70
	Pracownicy usług	20	78	1	86
	Robotnicy wykwalifikowani	18	82		111
	Robotnicy niewykwalifik.	13	85	2	46
	Rolnicy	3	91	5	33
	Pracujący na własny rach.	18	78	4	57
	Bezrobotni		100		1
	Emeryci	16	81	3	14
	Renciści		100		3
	Uczniowie i studenci	21	79		14
	Zajmujący się domem i inni	16	84		12
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	15	84	1
spółce właścicieli prywatnych i państwa		18	82		127
sekt. pryw. poza rolnict.		20	79	2	260
prywatnym gosp. rolnym		7	89	4	44
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	26	74		66
	Od 1500 zł do 1999 zł	11	89		82
	Od 2000 zł do 2999 zł	15	84	1	107
	Od 3000 zł do 3999 zł	26	74		96
	4000 zł i więcej	18	80	2	111
	Trudno powiedzieć	14	83	3	54
	Odmowa odpowiedzi	12	84	3	111
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	78		31
	Średnie	15	84	2	216
	Dobre	18	80	1	380
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	95		16
	Raz w tygodniu	14	85	1	190
	1–2 razy w miesiącu	20	77	3	96
	Kilka razy w roku	11	88	1	160
	W ogóle nie uczestniczy	28	70	2	142
Poglądy polityczne	Lewica	23	76	1	143
	Centrum	16	83	1	180
	Prawica	16	83	0	178
	Trudno powiedzieć	12	88		92

TABELA 12

		Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy wystąpił(a) Pan(i) o podwyżkę, dostał(a) Pan(i) podwyżkę?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	70	2	612
Płeć	Mężczyźni	26	73	1	342
	Kobiety	30	67	3	270
Wiek	18–24 lata	40	57	2	57
	25–34	27	71	1	139
	35–44	28	71	2	170
	45–54	33	66	1	138
	55–64	21	78	2	82
	65 lat i więcej	6	92	2	26
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	76		233
	Miasto do 19 999	19	80	1	84
	20 000 – 99 999	32	66	2	160
	100 000 – 499 999	36	62	2	89
	500 000 i więcej mieszk.	37	57	6	45
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	30	70		45
	Zasadnicze zawodowe	22	78		125
	Średnie	25	73	2	217
	Wyższe	34	63	2	225
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	58	0	126
	Średni personel, technicy	39	60	2	50
	Pracownicy adm.-biurowi	23	75	2	72
	Pracownicy usług	24	75	1	84
	Robotnicy wykwalifikowani	31	67	2	111
	Robotnicy niewykwalifik.	26	74		46
	Rolnicy	5	95		31
	Pracujący na własny rach.	16	79	4	53
	Bezrobotni	37	63		2
	Emeryci	4	96		12
	Renciści	19	81		3
	Uczniowie i studenci	25	75		14
	Zajmujący się domem i inni	12	73	15	8
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	36	63	1	153
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	74		124
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	69	2	258
	prywatnym gosp. rolnym	4	96		41
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	16	84		65
	Od 1500 zł do 1999 zł	32	67	1	80
	Od 2000 zł do 2999 zł	27	73	1	107
	Od 3000 zł do 3999 zł	23	75	2	94
	4000 zł i więcej	37	60	3	110
	Trudno powiedzieć	18	81	1	50
	Odmowa odpowiedzi	34	64	2	106
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	77		30
	Średnie	27	72	1	208
	Dobre	29	69	2	374
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	34	60	6	16
	Raz w tygodniu	22	78		185
	1–2 razy w miesiącu	27	71	2	96
	Kilka razy w roku	35	65	1	152
	W ogóle nie uczestniczy	28	69	4	142
Poglądy polityczne	Lewica	30	69	1	139
	Centrum	28	72	1	175
	Prawica	29	70	2	177
	Trudno powiedzieć	21	78	1	90

TABELA 13

		Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy wykorzystywa(a) Pan(i) oszczędności na bieżące wydatki?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		48	51	1	1075
Płeć	Mężczyźni	45	53	2	507
	Kobiety	51	48	0	569
Wiek	18–24 lata	47	53		103
	25–34	53	47		168
	35–44	49	51	0	208
	45–54	54	44	2	171
	55–64	43	55	2	168
	65 lat i więcej	46	53	2	257
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	44	2	443
	Miasto do 19 999	47	53		151
	20 000 – 99 999	45	54	0	262
	100 000 – 499 999	41	58	1	136
	500 000 i więcej mieszk.	41	59		83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	48	1	164
	Zasadnicze zawodowe	47	50	3	251
	Średnie	48	52	0	383
	Wyższe	49	50	0	278
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	54	1	130
	Średni personel, technicy	48	52		50
	Pracownicy adm.-biurowi	51	49		72
	Pracownicy usług	55	45		86
	Robotnicy wykwalifikowani	41	58	1	110
	Robotnicy niewykwalifik.	52	48		49
	Rolnicy	64	30	6	47
	Pracujący na własny rach.	51	49		60
	Bezrobotni	57	43		16
	Emeryci	46	52	2	282
	Renciści	52	45	3	40
	Uczniowie i studenci	47	53		53
	Zajmujący się domem i inni	47	53		78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	46	54		155
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	40	60		131
	sekt. pryw. poza rolnict.	51	48	1	264
	prywatnym gosp. rolnym	59	36	5	57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	62	38	1	141
	Od 1500 zł do 1999 zł	55	43	2	170
	Od 2000 zł do 2999 zł	43	56	1	204
	Od 3000 zł do 3999 zł	42	57	1	143
	4000 zł i więcej	48	52		139
	Trudno powiedzieć	65	35	0	100
	Odmowa odpowiedzi	35	63	1	179
Ocena własnych war. mater.	Złe	70	30		55
	Średnie	56	43	1	430
	Dobre	41	58	1	590
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	52	4	54
	Raz w tygodniu	46	53	1	372
	1–2 razy w miesiącu	56	43	1	160
	Kilka razy w roku	53	46	1	254
	W ogóle nie uczestniczy	45	54	0	206
Poglądy polityczne	Lewica	52	47	1	216
	Centrum	49	51		276
	Prawica	41	57	2	362
	Trudno powiedzieć	55	45		167

TABELA 14

		Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy zadłużył(a) się Pan(i), ma Pan(i) zaległości w opłatach?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		9	91	0	1075
Płeć	Mężczyźni	11	89	0	508
	Kobiety	7	92	0	568
Wiek	18–24 lata	15	85		103
	25–34	11	89	0	169
	35–44	12	88		205
	45–54	10	90	0	171
	55–64	6	94		168
	65 lat i więcej	4	95	0	258
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	92	0	443
	Miasto do 19 999	9	91		151
	20 000 – 99 999	10	89	1	263
	100 000 – 499 999	9	91		137
	500 000 i więcej mieszk.	9	91		81
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	17	83		163
	Zasadnicze zawodowe	8	92		250
	Średnie	7	92	0	383
	Wyższe	7	93	0	280
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	8	92		131
	Średni personel, technicy	12	88		50
	Pracownicy adm.-biurowi	5	94	1	72
	Pracownicy usług	14	85	1	86
	Robotnicy wykwalifikowani	8	92		110
	Robotnicy niewykwalifik.	9	91		49
	Rolnicy	22	78		47
	Pracujący na własny rach.	22	78		60
	Bezrobotni	10	90		18
	Emeryci	4	96	0	282
	Renciści		100		40
	Uczniowie i studenci	12	88		53
	Zajmujący się domem i inni	10	90		76
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	8	92		156
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	89		130
	sekt. pryw. poza rolnict.	11	89	1	265
	prywatnym gosp. rolnym	22	78		57
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	14	85	1	142
	Od 1500 zł do 1999 zł	5	95		170
	Od 2000 zł do 2999 zł	6	94		202
	Od 3000 zł do 3999 zł	10	90		143
	4000 zł i więcej	9	91		139
	Trudno powiedzieć	17	83		101
	Odmowa odpowiedzi	6	93	1	178
Ocena własnych war. mater.	Złe	34	63	2	58
	Średnie	11	89	0	427
	Dobre	5	95		591
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	91		54
	Raz w tygodniu	4	95	0	373
	1–2 razy w miesiącu	8	92		160
	Kilka razy w roku	14	86		253
	W ogóle nie uczestniczy	13	87	0	205
Poglądy polityczne	Lewica	11	89		218
	Centrum	7	92	0	272
	Prawica	6	94		363
	Trudno powiedzieć	15	85	0	167

TABELA 15

		Czy z powodu wzrastających cen niektórych produktów i usług w ciągu ostatnich miesięcy inwestował(a) Pan(i) oszczędności, aby nie straciły na wartości?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		16	83	1	1074
Płeć	Mężczyźni	19	80	0	505
	Kobiety	14	85	1	569
Wiek	18–24 lata	14	81	5	103
	25–34	23	77	1	168
	35–44	20	80		205
	45–54	21	79		170
	55–64	14	86		168
	65 lat i więcej	9	90	0	258
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	88	1	443
	Miasto do 19 999	9	91		150
	20 000 – 99 999	18	82		262
	100 000 – 499 999	24	76		136
	500 000 i więcej mieszk.	40	55	5	82
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	10	88	2	164
	Zasadnicze zawodowe	6	94		251
	Średnie	15	85	1	381
	Wyższe	32	67	1	278
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	36	62	2	129
	Średni personel, technicy	16	84		50
	Pracownicy adm.-biurowi	24	76		72
	Pracownicy usług	9	91		86
	Robotnicy wykwalifikowani	9	91		111
	Robotnicy niewykwalifik.	4	96		48
	Rolnicy	31	69		47
	Pracujący na własny rach.	24	76		60
	Bezrobotni	7	93		16
	Emeryci	9	91	0	283
	Renciści	18	82		40
	Uczniowie i studenci	16	75	8	53
	Zajmujący się domem i inni	15	85		79
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	76	1
spółce właścicieli prywatnych i państwa		16	84		130
sekt. pryw. poza rolnict.		20	80		263
prywatnym gosp. rolnym		28	72		58
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	8	92		142
	Od 1500 zł do 1999 zł	9	91		170
	Od 2000 zł do 2999 zł	15	85	0	204
	Od 3000 zł do 3999 zł	16	83	1	142
	4000 zł i więcej	39	61		138
	Trudno powiedzieć	12	84	3	100
	Odmowa odpowiedzi	17	82	1	178
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	93		57
	Średnie	9	90	1	430
	Dobre	23	77	1	586
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	89		54
	Raz w tygodniu	14	86		372
	1–2 razy w miesiącu	15	85		159
	Kilka razy w roku	16	84	0	254
	W ogóle nie uczestniczy	24	73	3	207
Poglądy polityczne	Lewica	18	81	1	216
	Centrum	15	84	1	276
	Prawica	19	81		362
	Trudno powiedzieć	10	89	1	166